

Det Europæiske Hus

NYHEDSBREV

Nr. 1

28. januar 1998

ADRESSER:

DANMARK:

Skyttemarksvej 13
4700 Næstved
Tlf. (+45) 55 77 47 27
Fax (+45) 55 77 47 67
E-mail:
euro-house@cybernet.dk

ALBANIEN:

The European House
Rruga Haxha Tasim
P.O. Box 1726
Tirana
Tlf. 00355 42 34756

RUMÆNIEN:

The European House
Str. Înfratirii (Siloz)
Bl O, SC 1, Et 2, Ap 5
1100 Craiova
Tlf./fax:
0040 51 14 55 05

SPANIEN:

La Casa Europea
/ Carl Otero Aguirre
Passo Fray Fransisco 27
- portal 7 - 1 dcha
E - 01007 Vitoria-Gasteiz
Tal/fax +34 45 132774

ALBANIEN - DET GLEMTE LAND

Nytåret er en god tid for overvejelser - nogle gange endda forundring over, hvordan vi gør. Eller rettere ikke gør. I foråret var Albanien forsidesstof på alverdens aviser og fjernsynsprogrammer om et land i fuld opløsning og anarki. Våbenarsenalerne i landet blev røvet, børn blev dræbt og såret i hundredevis, udlændinge blev evakueret med helikoptere, statsapparatet kollapsede.

Med udenrigsminister Niels Helweg-Petersen som formand for OSCE (Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa) blev der forholdsvis hurtigt grebet ind. Militære tropper, bl.a. danske, blev sendt til Albanien for at genoprette ro og orden, så nyvalg kunne afholdes i maj måned. Troppene kunne trækkes ud som planlagt sidst på sommeren.

Operationen gav Niels Helweg-Petersen meget berettiget ros for sammen med sin særlige udsending Vranitsky at have taget toppen af konflikten, der kunne have udviklet sig meget sprængfarligt med Kosovo-problemet som joker.

En konference i oktober gav løfter om at følge indsatsen op med en støtte på ca. 40 milliarder kroner til især at genoprette statsapparatets sikkerhedsfunktioner og en særlig fond til at afvikle de pyramideselskaber, hvis kollaps var den ydre årsag til forårets borgerkrigs lignende tilstande i Albanien.

Så langt så godt. Men hvad med menneskene i Albanien? Hvad med de almindelige menneskers situation - for slet ikke at tale om de i forvejen udstødte som de psykisk syge, de sårede børn, de handicappede. Dem har man tilsyneladende glemt.

Det virker som om man på de bonede gulve tror, at hvis der blot skabes et skær af sikkerhed i en overfladepolish, så går de almindelige borgere blot videre, som om ingenting var hændt. Men sådan er det bare ikke i den "rigtige" verden! Problemerne forsvinder ikke bare, fordi man får skabt lidt ro på overfladen. Tværtimod er der i Albanien en udbredt træthed blandt de albanere, som skal trække læsset med at skabe udviklingen "på gulvet". Og selv den nye albanske regering synes at være kørt fast i den gamle rille, der var med til at udløse sammenbruddet. Og i baggrunden spøger Kosovo fortsat.

Hvor er Danmark i denne situation?

fortsættes side 2

ALBANIEN - fortsat fra side 1

Jo, den danske regering fastholder tilsyneladende sin beslutning om ikke at støtte Albanien mere. Man bevilgede i 1995 en overgangsbestand på 45 mill. kr. til et 3-årigt program, der slutter her først i 1998. Udviklingsministeren finder ikke grund til at ændre på denne beslutning, selvom det jo unægtelig må siges, at situationen i Albanien er noget anderledes end for 3-4 år siden.

Med de 15 mill. kroner om året (svarende til den mdl. udgift for de danske soldater, der blev sendt til Albanien) har man ellers fået syn for, at der kan skabes megen aktivitet direkte for de almindelige mennesker. Dem, der måske har allermost brug for støtte, hvis de ikke skal ryge af i svinget. Mere end de er i forvejen.

DEH har i de sidste 3 år arbejdet i Albanien med at gennemføre reformer for psykiatrien. Vi har fået renoveret et par hospitaler, vi har fået skabt et bofællesskab for unge fra hospitalerne, og vi har fået etableret 4 små værksteder. Vi har været med til at stable et børnecenter på benene, så man kan gribe ind tidligere og undgå indlæggelser på børnepsykiatriske afdelinger - bl.a. i forbindelse med de psykiske problemer, de sårede børn og deres familier har. Vi har været med til at skabe efteruddannelse for socialrådgivere. Og meget andet. Der er mange gode resultater. Vi har sammen med vore albanske samarbejdspartnere nået meget, og det er helt fint at dette projekt som sådan afsluttes i marts 1998.

Men det er ikke godt, at der ikke med de ændrede forhold i Albanien kan findes midler til at støtte nye aktiviteter, som ligger i naturlig forlængelse af dette arbejde. Og som ikke kan finde pengene i den albanske økonomi, som tingene er netop nu. For vore albanske kolleger er trætte og har brug for støtte i det store arbejde, der ligger foran dem. Det arbejde, som i sidste ende vil afgøre, om Albanien igen skal kastes ud i socialt kaos.

For slet ikke at tale om de flygtningsstrømme, der kommer fra Albanien, hvis vi bare glemmer landet og skyder problemerne fra os.

Kunne det ikke være en fornuftig og forståelig gestus, hvis Danmark fulgte sit OSCE-formandsskab op med en ny overgangsbevilling, baseret på den nye situation i Albanien? Det er nu engang sådan, at det tager længere tid at bygge op end at slukke branden. Og i dette tilfælde kunne det måske ovenikøbet ses som en del af efterslukningen, så gløderne ikke igen blusser op!

Henrik Haubro

"The Friends of Vila Dea"

"Vila Dea", der er det første psykiatriske bofællesskab i Tirana har nu fungeret i næsten 1½ år, og det er blevet et sted med atmosfære og menneskelige kvaliteter. Det blev etableret som et projekt i forbindelse med Child Development Center, der hidtil har været støttet af DEH, men DEH's muligheder slutter med udgangen af marts måned. Blandt andet derfor er der nu i Albanien oprettet en venneforening: "The Friends of Vila Dea".

"Vila Dea" omfatter det nævnte bofællesskab for fire unge psykotisk udviklingshæmmede, som ellers var henvist til ophold på voksenafdelingen på det psykiatriske hospital i Elbasan. En fantastisk udvikling af disse 4 svært handicappede unge blev resultatet af deres flytning til "Vila Dea". Yderligere er der oprettet 2 værksteder for dagpatienter fra Tirana. Det ene værksted beskæftiger brugerne med metal- og træprodukter, det andet med papirvarer.

I en lille brochure skriver de om initiativet med venneforeningen: "Friends of Vila is an association with the purpose of support the existence and development of the project "Vila Dea" and thereby support the future development within the psychiatric field. "Vila Dea" is one result of many to come. The proces will never finish, but "Vila Dea" has proved it can be done.

On these ideas "Friends of Vila Dea" can be everyone, also you"

De har fastsat kontingentet til 500 LEK (5USD = 40 danske kroner) pr. halvår. Brochuren kan rekvireres fra DEH, hvortil indmeldelse og kontingent også kan anvises, hvorefter DEH vil sørge for videresendelse af medlemsregistreringen og overførsel af pengene.

Som det fremgår foran er vi bekymrede for fortsættelsen og den fortsatte udvikling af en række af de fremskridt, der er sket i de sidste par år. "Vila Dea" er værd at støtte!

"Noget som aldrig er sket før"

DEH's albanske koordinator Manjola Lico sendte umiddelbart før jul en lille rapport om de nyetablerede værksteder på det psykiatriske hospital i Tirana:

"Den første værksteds-aktivitet i december var en udstilling af kunstværker udført af patienterne. Det blev en meget god oplevelse for patienterne, familie

og for personalet. Det var noget, som aldrig er sket før.

Udstillingen blev omtalt i radio, det albanske nationale TV samt i en privat TV-kanal.

En anden vigtig ting, der er sket for os i december var den bevilling på 3000 US \$ vi fik fra Soros Foundation til beskæftigelsesprojektet på hospitalet. Pengene blev delt til forskellige opgaver. Den ene til jule- og nytårsarrangementer, den anden del vil blive benyttet til materialer til kunstværkstedet, og den sidste del vil blive anvendt til hospitalets have, opførelse af et lille drivhus samt indhegning af haven for at beskytte blomster og grøntsager. Der vil også blive gennemført tre udflugter uden for Tirana for patienterne.

Det er vores hensigt i fremtiden at indrette nogle ledige lokaler på hospitalet, hvor patienter kan opholde sig, når det regner, en lille café samt en spisestue til de kroniske patienter - de er ellers henvist til at spise på hospitalets trappe, hvor der er meget koldt. Vi vil begynde at foretage forskellige nødvendige reparationsarbejder og dertil vil vi ansøge om økonomisk hjælp".

Det var en dejlig optimistisk julehilsen. □

Fra DEH's bestyrelse

Ved sidste bestyrelsesmøde behandlede man det forventede regnskabsresultat for 1997. Der vil blive et mindre overskud for året mod budgettets balance. Budget for 1998 blev samtidig godkendt.

Bestyrelsen tilsluttede sig, at der fortsat satses på større aktivitet i Danmark.

Til efterretning blev forelagt en lang række orienteringssager om afsendte ansøgninger til EU, SOROS og Demokratifonden, samarbejde med et hollandsk konsulentfirma, Frederiksborg amt, Radstedhus, AMU-center Vestsjælland samt stiftelsen af spansk søsterorganisation til DEH.

Ved næste bestyrelsesmøde vil bestyrelsen drøfte ændring af foreningens struktur for at forelægge forslag på generalforsamlingen til vedtægtsændringer.

Generalforsamling fastsattes til fredag den 23. april kl. 16 i København. □

"LA CASA EUROPEA"

Som det fremgår af notitsen fra bestyrelsesmødet i DEH er der nu også i Spanien et "Det Europæiske Hus". Oprettelsen er et direkte resultat af det nære samarbejde vi gennem mange år har haft med Spanien. □

Engelsk sponsor til husleje

Et medlem af DEH's engelske samarbejdspartner "Romanian Appeal" har givet tilsagn om at give støtte til huslejen i et bofællesskab med 4 unge piger i Craiova. Bofællesskabet blev etableret i sommeren '97 som den første udflytning fra det efterhånden berømte "Lego"-hus i Craiova.

De 4 unge går endnu på EFG-skole og er ved at gøre deres grundskole færdig samtidigt, fordi de kom så sent igang med at gå i skole. De er meget glade for deres nye domicil, der er en 2-værelses lejlighed på 7.sal lige over for banegården.

Aftalen om støtte gælder foreløbigt for 1 år over giver et tilskud på £800 eller ca. kr. 7.000. □

Økonomisk støtte til nyt bofællesskab i Rumænien

Fra Amy og Richard Sperlings fond har DEH modtaget kr. 50.000 til at støtte starten af et nyt bofællesskab i Segarcea i Rumænien. Det er vi meget taknemmelige for. Donationen giver nemlig mulighed for at gå videre med Segarcea kommune om at starte et bofællesskab for ca. 25 unge, der ellers ville stå uden tag over hovedet til sommer, når de slutter skolen. Det er alle unge, der tidligere har været på sindssygehospitalet i Poina Mare eller på institutionen i Corlate. Altså de børn, vi nu har fulgt i 7 år.

Segarcea kommune er meget positiv, og de vil stille et hus til rådighed for bofællesskabet, ligesom de er indstillet på at lave en aftale om at betale personalet i lighed med en aftale med Craiova kommune. Desuden vil en stor landbrugsvirksomhed i Segarcea gerne ansætte de unge. Så der er gode muligheder, men også mange forhandlinger og forberedelser, der skal falde på plads i de næste måneder. □

Skandinavisk bibliotek i Rumænien

Det Franske Bibliotek i Craiova har spurgt om DEH kan hjælpe dem med oprettelse af en skandinavisk afdeling på biblioteket. Man er specielt interesseret i bøger, der omhandler kultur, samfundsforhold, undervisning og væsentlige litterære værker. Og så er man naturligvis særlig interesseret i bøger oversat til fransk, tysk eller engelsk.

Har du bøger, som du tror vil kunne være med til at opbygge dette mindre bibliotek, vil DEH sørge for forsendelsen til Rumænien. Send bøgerne til DEH, Skyttemarksvej 13, 4700 Næstved. Såfremt en mulig bogdonation er meget omfattende, vil vi prøve at arrangere afhentning.

Fortæl andre om denne bogindsamling - måske har de noget stående, som vil kunne gøre nytte i denne skandinaviske afdeling. □

Om massemediets muligheder

To journalister fra den albanske nationale TV-station besøgte i december Danmark. Formålet var at give viden om, hvorledes man kan bruge massemediene til information om oplysning i en demokratifremmende dialog.

Besøget blev gennemført i Københavns-området Storstrøms amt og i Århus i samarbejde med Lene Petersen, Re-Consult og forstander Ole Lauth, Edmont Højskolen.

De to journalister har produceret 4 halv-times programmer om Danmark, det danske demokrati og med særlig focus på handicappedes rettigheder. Udsendelse er programsat til januar/februar i det albanske TV. □

KURSER I DANMARK

Kursus for gruppeledere

Med stort held har DEH tidligere afholdt 3-dages kurset: "Gør din gruppe til et team". Nu gentages det igen 2 gange i foråret i det vestlige Østdanmark (Sakskøbing) og i det vestlige Danmark (Egmont Højskolen i Hou) og igen 2 gange til efteråret de samme steder.

Instruktør- teamet består bl.a. af udviklingskonsulent Mona Hvid, chefkonsulent, cand. psych. Henrik Haubro og forstander Helle Garcia.

En folder om kurset er udsendt og vedlægges.. Giv venligst folderen videre til mulige interesserede. □

KOST OG MOTION

- for udviklingshæmmede og andre

- 4 sjove dage med masser af aktiviteter, hygge og god mad, som vi selv laver. En god måde at lære på.

Vi køber selv ind og laver maden. Spiser, dyrker motion og hygger os sammen. Hver deltager får en mappe med opskrifter med masser af tegninger, så du kan tilberede kosten hjemme. Et kost- og motionskursus byder på mange sjove inden- og udenørs aktiviteter, hvor alle kan være med.

Men fremfor alt lægger vi vægt på, at

- det er sjove at spise sundt
- sund mad er let at lave
- sund mad smager godt
- det er sjove at røre sig.

Kost- og motionskurset er arrangeret af **Det Europæiske Hus** i samarbejde med **Green Hat** og afholdes på **Bjergbyhus** i Nordvestsjælland. Tankerne bag kurset er - at de handicappede kan selv - hvis de bare får mulighed for det. Oplysning om sund kost og levevis rettes ofte kun mod den almindelige befolkning, men falder fordi de handicappede. Dermed fratages de mulighederne for at vælge, hvad der er sundt.

Kost og motionskurset afholdes:

1. 21.-24. april 1998.
2. 14.-17. september 1998.
3. 16.-19. november 1998.

Tilmeldingsfrist min. 6 uger før kursusstart.

Pris: kr. 1.995 (excl. moms), der dækker undervisning, ophold, forplejning og aktiviteter.

Tilmelding til **DEH's** kontor, Skyttemarksvej 14, 4700 Næstved, tlf. 55 77 47 27.

Redaktion: **Bodil Holvad, tlf./fax. 54 85 95 99.**